

Nr 568.

Av herr **Jonsson** i Skutskär, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 248, med förslag till butikstängningslag.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 248 (s. 91) förklarar departementschefen sig anse, att tobaken otvivelaktigt är att anse som en »impulsvara», som allmänheten bör kunna köpa även efter vanlig affärstid. Å andra sidan framhåller han, att en allmän kioskförsäljning av tobak innebär, att de grundsatser, på vilka 1943 års monopollagstiftning vilar, svårligen skulle kunna upprätthållas. Departementschefen anser, att man, innan dessa grundsatser rubbas, bör avvakta dels resultatet av en utav finansministern förebådad utredning om beståndet av nämnda monopollagstiftning, dels ock verkningarna av att automatförsäljningen av tobak tillåtes, samt anser sig därför i nuvarande läge icke kunna tillstyrka, att tobak upptages bland varorna i det för alla kiosker gemensamma varusortimentet.

När butikstängningslagen 1945 senast var föremål för revidering, uttalades bland annat, att den tid, som då förflutit sedan ikraftträdandet av 1945 års monopollagstiftning, vore för kort för att några bestämda slutsatser kunde dragas om lagstiftningens praktiska verkningar. Varnande röster höjdes emellertid redan då för den försämring av allmänhetens möjligheter till tobaksinköp, som det fortsatta genomförandet av monopollagstiftningen kunde väntas medföra.

I remissyttrandena till 1947 års butikstängningssakkunniga kan tydligt utläsas, att statens tobaksnämnds starkt restriktiva hållning gentemot speciellt tobaksförsäljningen i kioskerna medfört en stark irritation hos den tobaksköpande allmänheten genom att möjligheterna att inköpa tobak på kvällar och söndagar försvårats.

Utvecklingen efter 1945 på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden har bl. a. medfört, att på många håll avståndet mellan bostad och arbetsplats avsevärt förlängts, varmed följt försämrade möjligheter till inköp under den vanliga butikstiden, ett förhållande som enligt departementschefens direktiv till de sakkunniga särskilt skulle uppmärksammas.

I de nya bostadsområden, som tillkommit under senare år, har antalet butikslokaler måst inskränkas till förmån för bostadsutrymmen, vilket bl. a. medfört, att kioskernas betydelse i sådana områden starkt ökats. Om en kiosk i ett sådant område på grund av de i nuvarande lag starkt beskurna möjligheterna att erhålla tobaksförsäljningsrättigheter icke kunnat tillhandahålla tobaksvaror, ha invånarna i området ofta fått företaga långa resor för att kunna inköpa sitt

behov av tobaksvaror. Folk har starkt reagerat mot dessa enligt deras uppfattning onödiga restriktioner.

Även om departementschefen i propositionen framlagt förslag, som avse att underlätta möjligheterna att utom vanlig affärstid köpa tobak i kioskerna, så vore det dock enligt en allmänt utbredd åsikt bäst att helt frisläppa tobaksförsäljningen i kioskerna. Därigenom skulle alla svårigheter vid tillståndsgivningen och den mycket svåra konkurrensavvägningen därvid elimineras.

Det vore därmed dock icke sagt, att alla kiosker, som för närvarande få försälja tobaksvaror (deras antal torde uppgå till omkring 3 000, varav minst 1 000 som endast ha öppet under somrarna), omedelbart skulle börja sälja tobak i större omfattning. Men möjligheten skulle finnas, att där tobaksvaror efterfrågades, de också skulle kunna tillhandahållas.

De s. k. specialtobakshandlarna ha ju enligt propositionen erhållit en exklusiv rätt till uppsättande av tobaksautomater, vilket medför, att deras konkurrensmöjligheter gentemot kioskerna avsevärt komma att förbättras. Automaterna ha ingen fastställd »stängningstid», medan däremot kioskerna måste stänga klockan 22.00.

Även om man skulle antaga, att den utredning angående 1943 års monopol-lagstiftning, som förebådats, skulle komma till det resultatet, att tobaksförsäljningen helt frisläpptes, vore det dock naturligare, att frågan om tobaksförsäljningen i kioskerna löstes i sammanhang med butikstängningslagens definitiva utformning.

Under hänvisning till det sålunda anförda hemställes,

att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts förslag måtte besluta att tobaksvaror upptagas bland de under 11 § 3 mom. 1) butikstängningslagen angivna varuslagen.

Stockholm den 24 maj 1948.

Einar Jonsson,
Skutskär.
